

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.5:633.17 (477.41)

ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРГО ЗЕРНОВОГО

Гришков О. І., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Новицька Н. В., д-р. с.-г. н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: novictska@ukr.net

Сорго – культура с величезними потенційними можливостями по врожайності, універсальності використання, якості продукції, пластичності щодо умов вирощування. Його широко використовують як зернову і кормову культуру. Цукрові сорти сорго, стебла яких містять понад 10 % цукру, є цінною сировиною для виготовлення патоки, цукрових сиропів, спирту тощо.

Мета досліджень – встановити оптимальні та економічно обґрунтовані норми внесення мінеральних добрив під сорго зернове для отримання стабільних високоякісних урожаїв зерна. Дослідження виконували в 2023 році в СФГ «Івот» в Сумській області. Територія Шосткинського району Сумської області на мапі України розташована в північно-східній частині.

Удобрення сорго позитивно впливає на висоту рослини та збільшує тривалість вегетації культури. Вегетаційний період гібриду сорго зернового Арскі триває 106-117 діб, ЕС Муссон та Калатур – 117-125 та 117-124 діб відповідно. Триваліша вегетація сорго сприяє збільшенню урожайності зеленої маси культури. Динаміка висоти сорго характеризується стрімким зростанням від сходів до настання молочно-воскової стиглості зерна, і спадом у фазу повної стиглості зерна. Найбільша висота рослин була зафіксована у фазу молочно-воскової стиглості культур і досягає у сорго Арскі 98-110 см, сорго зернове ЕС Муссон – 111-116 см, сорго зернове Калатур – 111-120 см.

Найвищий показник площі листкового апарату по всіх варіантах удобрення був зафіксований у фазу викидання волоті у середньораннього гібриду ЕС Муссон з удобренням $N_{120}P_{100}K_{60}$ і становив 50,27 тис. м²/га. Найоптимальнішим етапом онтогенезу для фотосинтетичної діяльності рослин сорго є міжфазний період викидання волоті – молочно-воскова стиглість. Найвищий ФП був у сорго зернового гібриду Калатур у міжфазний період викидання волоті – молочно-воскова стиглість зерна і коливався залежно від удобрення в межах від 2,43-2,90 млн. м²/га на добу. Максимальна продуктивність сорго зернового напрямку забезпечується на варіанті удобрення $N_{120}P_{100}K_{60}$ і досягає 6,37 т/га у гібриду ЕС Муссон, 6,15 т/га у гібриду Калатур та 5,94 у гібриду Арскі. Найвища середня маса 1000 насінин була у зернового сорго Калатур на варіанті удобрення $N_{120}P_{100}K_{60}$ (30,43 г), найменша – у сорго ЕС Муссон на варіанті $N_{30}P_{25}K_{15}$ (27,57 г). Вихід крохмалю, залежно від гібриду, варіював в межах від 2,83 т/га до 5,28 т/га. Найбільший вихід було зафіксовано у гібриду Арскі за внесення норми добрив $N_{90}P_{75}K_{45}$ (5,28 т/га).